

Už nějaký čas jsem uvažoval o zavedení rubriky, v níž by byly náměty na pozorování přírody a její ochranu. V knihách AR je zaníceným pozorovatelem i ochráncem Dick, jenže tomu jsem už přiřkl, vzhledem k jeho širším zájmům, rubriku „Dickova laboratoř“. Takže volba padla na Klub Lysek. Dnes tedy první článek.

Krmítka

Názory ornitologů na příkrmování ptáků se postupem času výrazně změnily. Ještě za mého dětství se na krmítka odborníci dívali dost kriticky s tím, že je správné příkrmovat jen za velkých mrazů nebo když je vysoká sněhová pokrývka. V současnosti naopak doporučují příkrmovat do krmítek celoročně, protože přirozených zdrojů potravy v městském prostředí, ale i ve volné krajině ubývá. Pro ty, kteří ptáky rádi pozorují, jsou krmítka místem, kam se ptáci slétají z okolí, usednou, takže je snadné je pozorovat a určovat. Kromě krmítka a vhodného krmiva do něj nepotřebujeme pro tento počáteční stupeň pozorování další pomůcky. Samozřejmě se hodí mít po ruce některý atlas ptáků.

Některá krmítka mívají docela luxusní provedení. Jako příklad uvádím krmítko, které jsem vyfotografoval v parku u zámku Ambras nad Innsbruckem.

Je opravdu krásně vypracované, ale obávám se, že ptáci spíše ocení, co je v něm, než architektonické ztvárnění. Samozřejmě se snažíme, aby krmítka byla aspoň trochu vzhledná, ale to má význam spíše pro nás, strážníky to moc nezajímá. Když jsem kontroloval krmítko a chtěl do něj doplnit zrní, zjistil jsem, že po dlouholeté službě už se skoro rozpadá a bude méně práce vyrobit nové, než to staré opravovat. Když už jsem se dal do práce, udělal jsem krmítek hned několik.

Nejjednodušší a rychle hotové bylo to, co vidíte na následujícím obrázku:

Spodní část, do níž se sype krmení, je dřevěná krabička od chlazených vařených krevet (koupeno v Lidlu? - už se nepamatuji). K ní jsou vruty přichycené čtyři stejně dlouhé laťky, které jsem vyhrabal v odřezcích v dílně.

Kdo nemá, bude si muset laťku koupit. Prodávají se většinou metrové a to na čtyři sloupky bohatě stačí. Na ně je jako stříška posazená obdélníková miska od chlazeného masa (myslím, že v ní byly kuřecí paličky, ale to není důležité). Aby stříška držela a krmítko se dalo zavěsit, jsou do sloupků zavrtnána závitová očka. Aby kolem nich nezatékalo, dal jsem při montáži na konce sloupků trochu vodovzdorného lepidla. Zavěšení syntetickým provázkem je jasné z fotky.

Další provedení krmítka je o něco pracnější. Především, že to není můj vynález, tohle řešení jsem okoukal od zahradní architektky Arit Anderson v pořadu Zahradní proměny.

Základním materiálem je šálek, do něhož se bude sypat krmení, a podšálek, který utvoří stříšku. Dále budeme potřebovat kousek závitové tyče M6, 4 příslušné podložky (je vhodné použít podložky většího průměru), 4 matice M6 a nějaké oko na zavěšení. Já jsem použil obrtlík ze starého psího vodítka, po rozříznutí jsem dostal dvě úhledná oka. Nejobtížnější je do šálku i podšálku vyvrtat díru $\varnothing 6$ mm. Nejprve si najdeme střed dna. Jde to celkem snadno pomocí kružítko. Budoucí díru si opatrně vyznačíme důlčičkem (stačí narušit glazuru, aby vrták neklouzal). Vrtáme vrtákem s hrotem ze slinutého karbidu (běžně nazývaný vidiák) a spíš s menšími otáčkami. Nikdy nepoužívejte příklep – zaručeným výsledkem by byly střepy.

Podaří-li se vám úspěšně překonat toto úskalí, další práce už je poměrně jednoduchá. Na jeden konec závitové tyčky našroubujte matici, pak nasuňte podložku a navlečte šálek. Pak přijde další podložka a znovu matice. Dotahujte s citem, aby vám šálek nepraskl. Pak z druhého konce dejte další matici, podložku a na ni podšálek. Pak přijde opět podložka, oko a práci zakončíme další maticí.

Sýkorky rády zobají lojové koule. Ty se prodávají v plastových sítkách, za které se dají zavěsit. Ornitologové ovšem tenhle způsob zavěšení nedoporučují, varují, že ptáček se může do sítky zaplést. Šikovné krmítko na lojové koule můžete snadno vyrobit z kokosového ořechu. Stačí dva řezy pilkou (vhodná je s jemnými zuby, třeba pilka na kov) a pak odstranit obsah. U čerstvého ořechu jej můžete využít v kuchyni, u ořechu postaršího, třeba od loňska, zbytky obsahu vydloubejte a vyhoďte. Do vrcholu skořápky zavřete oko na zavěšení a máte hotovo.

Existuje ještě spousta možností jak vyrobit krmítka jednoduchá i složitější. Protože, jak už jsem se zmínil v úvodu. Je vhodné ptáčky přikrmovat celoročně, zase se po čase k tomuto vděčnému tématu vrátíme.

čfk